

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา*
OPINIONS ON ONLINE LEARNING OF STUDENTS
OF BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING,
NAKHONRATCHASIMA

สุชาดา วงศ์สวัสดิ์

Suchada Wongsawat

วรรณภา ธนานุภาพไพศาล

Wanna Thananuphaphaisan

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima, Thailand

E-mail: suchada@knc.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 270 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67 - 1.00 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการ ศึกษา พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ช่องทางที่นักศึกษาส่วนใหญ่สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสาร คือ ไลน์ ร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 70.1 อีเมล ร้อยละ 49.6 และยูทูป คลาสรูม ร้อยละ 42.2 ตามลำดับ โดยสถานที่สะดวกในการเรียนมากที่สุด คือ ที่บ้าน รองลงมา คือ เรียนได้ทุกที่ และที่หอพัก ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็น คือ ไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้ รองลงมา คือ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียร และมีฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งของไทยและต่างประเทศให้สืบค้น ตามลำดับ ทั้งนี้ข้อดีของการเรียนแบบออนไลน์ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยป้องกันการระบาดและลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับนักศึกษาและบุคลากร รองลงมา คือ สามารถบันทึกวิดีโอการสอนไว้เพื่อทบทวนได้ สามารถเรียนได้ทุกที่ และช่วยให้สำเร็จการศึกษาได้ทันเวลา ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามพบปัญหาที่เป็นอุปสรรค คือ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง รองลงมา คือ เครื่องมือสื่อสารของนักศึกษาไม่พร้อม สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ และสภาพแวดล้อมที่รบกวนสมาธิระหว่างเรียนตามลำดับ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, นักศึกษา, การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

Abstract

The objective of this descriptive research was to study the students' opinions towards the online learning of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima. The sample consisted of 270 students in years 1 - 4, selected by stratified random sampling. The data were collected using questionnaires which had an index of item - objective congruence (IOC) between .67-1.00. The statistics used for analyzing the data included frequency distribution, percentage, mean, and content analysis. The study results revealed that most of the students found that the most convenient channels for receiving information during online learning were via Line (87.8%), followed by Facebook (70.1%), E-mail (49.6%), and Google Classroom (42.2%), respectively. The most convenient places to study online were at home, followed by studying anywhere, and at college dormitories, respectively. The learning support that most students found necessary for online learning was having teaching materials and e-book files that students can download to support their studies, followed by the stability of high-speed Internet, and the access to online databases both in Thailand and abroad, respectively. Most of the students agreed that online learning has the advantage of preventing the spread of the virus and reducing the risk of contracting COVID - 19 to students and staff, followed by the video recording of the teaching for that enables retrospective, students could study anywhere and graduate on time, respectively. However, students found that there were some barriers to online learning such as having less interaction with teachers and peers, inadequate student communication tools, unstable Internet signals that make learning difficult, and unsuitable environment for online learning, causing distractions during classes, respectively.

Keywords: Opinions, Students, Online Learning

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้าง คนทั่วโลกต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิต จำเป็นต้องเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อไวรัส ให้ผู้ติดเชื้อมีจำนวนลดลงจนสามารถควบคุมได้ เมื่อเว้นระยะห่างกัน ไม่มีการสัมผัสกัน โอกาสติดเชื้อก็จะลดลงไป ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงักลง (ทองศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และคณะ, 2563) แม้ว่าบางสถาบันการศึกษาจะสามารถเตรียมการเพื่อรับมือกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ดี แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยและเทคโนโลยี นักศึกษาเองต้องปรับวิธีการเรียนมาเป็นแบบออนไลน์มากขึ้นตามระบบที่ปรับเปลี่ยนใหม่ ซึ่งย่อมมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดที่จะต้องหาทางพัฒนา ปรับปรุง และเลือกในแนวทางที่ดีที่สุด (ยง ภู่วรรณ, 2563)

การเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนอยู่คนละพื้นที่ ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการนำเสนอในรูปแบบข้อความ เสียงภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย (สิริพร อินทสนธิ, 2563) ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดี คือ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา กลับมาทบทวนบทเรียนได้ และลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างกันได้ แต่มีข้อจำกัด คือ ในระหว่างเรียนหากสัญญาณอินเทอร์เน็ตของผู้สอนหรือผู้เรียนไม่เสถียร จะทำให้เกิดปัญหาการรับฟังเนื้อหาที่ไม่ต่อเนื่องได้ ผู้สอนไม่สามารถสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนได้โดยตรงลดโอกาสการมีส่วนร่วม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และการเรียนรู้ร่วมกัน (พฤতিকานต์ นิยมรัตน์, 2564) ทั้งนี้สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องจัดทำเอกสารเนื้อหาและสื่อการสอนนำเสนอให้ผู้เรียนไว้ได้ศึกษา มีการสื่อสารปฏิสัมพันธ์กันทางการเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่เสถียร จึงจะช่วยให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปด้วยความสะดวก สามารถรับส่งสารและสื่อการเรียนได้โดยสะดวกรวดเร็ว (ฐาปนีย์ ธรรมเมธา, 2557)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่มีการปรับตัวจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน 2563 และ มกราคม 2564 จากการเรียนการสอนแบบปกติในวิทยาลัยเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งนักศึกษาทุกชั้นปีได้เดินทางกลับไปเรียนออนไลน์ที่บ้านผ่านโปรแกรมการประชุมออนไลน์ การปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการ

สอนอย่างกะทันหัน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่องครั้งนี้ ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องปรับตัวกันอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีคุณภาพใกล้เคียงกับการสอนปกติ จึงเป็นที่มาที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา เกี่ยวกับช่องทางที่นักศึกษาสะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สถานที่ที่นักศึกษาสะดวกในการเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่นักศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็น ข้อดีและปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้สอนและวิทยาลัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งให้การสนับสนุนผู้เรียนในการเรียนออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 1 - 4 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ที่ผ่านการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม - 30 เมษายน 2563 และระหว่างวันที่ 9 - 30 มกราคม 2564 จำนวน 636 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, T., 1973) กำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 245 คน และเพื่อทดแทนกรณีกลุ่มตัวอย่างถอนตัวออกจากโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 270 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 64 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 83 คน และชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 เป็นคำถามให้เลือกตอบ โดยสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ 1) ช่องทางที่สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ และ 2) สถานที่

ที่นักศึกษาสะดวกในการเรียนออนไลน์ และส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ 1) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ใดที่นักศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ 2) การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดีอย่างไร และ 3) สิ่งใดที่นักศึกษาคิดว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

โดยแบบสอบถามในการวิจัยผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการสื่อสารมวลชน และด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ จากนั้นนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item - Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง .67 - 1.00

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

วิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เอกสารรับรองเลขที่ COA No. 07/2564 โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และการเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปตามความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะถอนตัวจากการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ไม่มีการระบุชื่อหรือที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นความลับ รวมทั้งผลการวิจัยจะเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวทางของ เอื้อมพร หลินเจริญ ด้วยการจำแนกคำหรือข้อความในเนื้อหาสาระที่ได้จากการตอบคำถามปลายเปิด ซึ่งมีความครอบคลุมคำหรือข้อความอื่น ๆ ที่มีอยู่ในคำตอบ จากนั้นนับความถี่ของคำหรือข้อความที่จำแนกไว้ หากค่าร้อยละ แล้วทำการสรุปบรรยายข้อมูลที่จำแนกได้ (เอื้อมพร หลินเจริญ, 2555)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 270 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.3 อีกร้อยละ 3.7 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18 - 33 ปี อายุเฉลี่ย 21.8 ปี

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ช่องทางที่สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือ ทางไลน์ ร้อยละ 87.8 รองลงมา คือ เพชบุ๊ก ร้อยละ 70.1 อีเมล ร้อยละ 49.6 และยูทูป คลาสรูม ร้อยละ 42.2 ตามลำดับ โดยสถานที่ที่

สะดวกในการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ ที่บ้าน ร้อยละ 70.4 รองลงมา คือ เรียนได้ทุกที่ ร้อยละ 16.6 และที่หอพักในวิทยาลัย ร้อยละ 13 ตามลำดับ

ซึ่งสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีคามจำเป็นเมื่อต้องเรียนแบบออนไลน์ คือ มีไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้ รองลงมา คือ มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียร และมีฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งของไทยและต่างประเทศให้สืบค้น ตามลำดับ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. มีไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้ (ร้อยละ 60) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“มีไฟล์เอกสารที่ใช้ประกอบการสอน ไฟล์หนังสือ E - book ที่เกี่ยวข้อง ให้นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้” “มีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนให้ทำการสืบค้นเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมได้” “มี E - book ที่ครอบคลุมทุกเนื้อหาที่เรียน เพื่อจะได้นำมาประกอบการจัดทำงานตามที่อาจารย์มอบหมายได้สะดวก”

2. มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียร (ร้อยละ 25.2) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการเรียนแบบออนไลน์” “มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีความเสถียร ไม่เคยขาดหายหลุด” “มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประสิทธิภาพดีต่อเนื่อง”

3. มีฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งของไทยและต่างประเทศให้สืบค้น (ร้อยละ 20.4) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“มีฐานข้อมูลออนไลน์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนได้ทั่วถึง” “มีฐานข้อมูลออนไลน์ที่เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วเกี่ยวกับโรคหรือการพยาบาล” “มีฐานข้อมูลออนไลน์ที่หลากหลายทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว”

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาถึงข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดีคือ ป้องกันการแพร่ระบาดและลดโอกาสเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้นักศึกษาและบุคลากร รองลงมา คือ สามารถบันทึกวิดีโอการสอนไว้เพื่อทบทวนย้อนหลังได้ และสามารถเรียนได้ทุกที่ ตามลำดับ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดและลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับนักศึกษาและบุคลากร (ร้อยละ 28.9) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“ควรมีการเรียนออนไลน์ หากโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังระบาดอยู่ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายในคนหมู่มาก และเพื่อช่วยให้นักศึกษารวมทั้งบุคลากรไม่เสี่ยงต่อการติดโรค” “เนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง จึงควรจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ กันไว้ดีกว่าแก้” “การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ช่วยให้อดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019”

2. สามารถบันทึกวิดีโอการสอนไว้เพื่อทบทวน (ร้อยละ 12.6) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“สามารถบันทึกวิดีโอการบรรยายของอาจารย์ได้ ทำให้เปิดดูย้อนหลังได้เมื่อต้องการทบทวน” “การเรียนออนไลน์ทำให้นักศึกษาสามารถย้อนดูคลิปในส่วนที่ไม่เข้าใจได้ โดยจะย้อนดูกี่ครั้งก็ได้ไม่จำกัด” “สามารถย้อนกลับมาศึกษาภายหลังได้เมื่อเกิดข้อสงสัย”

3. สามารถเรียนได้ทุกที่ (ร้อยละ 8.9) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“การเรียนแบบออนไลน์สามารถเรียนได้ทุกที่ ฟังเสียงได้ชัดเจน” “การเรียนแบบออนไลน์สามารถเรียนได้ทุกที่” “สะดวกสบาย เรียนได้ทุกที่ มีสมาธิในการเรียนมากขึ้น”

4. ช่วยให้สำเร็จการศึกษาได้ทันเวลา (ร้อยละ 1.5) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“การจัดให้มีการเรียนออนไลน์ทำให้สำเร็จการศึกษาได้ทันเวลา” “ถ้ามีเหตุจำเป็นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรเรียนแบบออนไลน์ ทำให้ไม่เสียเวลา ไม่ต้องหยุดเรียน สำเร็จการศึกษาตามกำหนด” “การเรียนการสอนแบบเรียนออนไลน์มีข้อดีที่ไม่เป็นการเสียเวลา เรียนจบตามกำหนด”

สำหรับปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง รองลงมา คือ เครื่องมือสื่อสารของนักศึกษาไม่พร้อม สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ และสภาพแวดล้อมที่รบกวนสมาธิระหว่างเรียน ตามลำดับ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทำให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง (ร้อยละ 19.3) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“ไม่ได้พบเจอพูดคุยกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง การแลกเปลี่ยนกับอาจารย์และเพื่อนเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาน้อยลง” “การอยู่กันคนละที่ ทำให้ไม่ค่อยได้คุยกับเพื่อน การติดต่อพูดคุยคุยนานกลุ่มกับเพื่อนไม่สะดวกเหมือนเรียนในห้องเรียน ติดต่อกันยาก ปรึกษากันได้ลำบาก ทำงานกลุ่มได้ไม่ค่อยดีเพราะไม่ได้อยู่ด้วยกัน” “เรียนออนไลน์ไม่เหมือนเรียนที่ห้องเรียนที่ได้เจอเพื่อน มีความสุขกว่าการเรียนคนเดียว มี eyes contact กับอาจารย์”

2. เครื่องมือสื่อสารของนักศึกษาไม่พร้อม สัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ (ร้อยละ 7.4) ดังตัวอย่างคำกล่าว

“เครื่องมือสื่อสารของนักศึกษาไม่พร้อม สัญญาณเน็ตไม่ดี เรียนไม่รู้เรื่อง ตามอาจารย์ไม่ทัน” “การเรียนการสอนแบบออนไลน์บางทีสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดีทำให้การเรียนรู้ขาดช่วง เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่” “อินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียรทำให้การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่อง เรียนไม่ค่อยเข้าใจเหมือนเรียนในห้องเรียน”

3. สภาพแวดล้อมที่รบกวนสมาธิระหว่างเรียนออนไลน์ (ร้อยละ 4.4) เช่น มีเสียงรบกวน ต้องช่วยงานบ้าน ต้องเลี้ยงน้อง ทำให้รบกวนสมาธิระหว่างเรียน ดังตัวอย่างคำกล่าว

“สภาพแวดล้อมแต่ละบ้านที่แตกต่างกันออกไป บทบาทของนักศึกษาเมื่อเรียนอยู่บ้าน เช่น ต้องเลี้ยงน้องไปด้วย ต้องช่วยงานบ้าน อีกทั้งต้องเข้าเรียนไปด้วย ทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง” “สภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่บ้านไม่เหมาะสม การทำกิจกรรมของสมาชิกภายในบ้านทำให้รบกวนสมาธิระหว่างเรียน” “สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่บ้านไม่เหมาะสมต่อการเรียน มีเสียงรบกวนจากน้อง ไก่ สุนัข รถขายของ ช่างทำรถ ช่างทำบ้าน”

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือทางไลน์ คิดเป็นร้อยละ 87.8 อาจเนื่องมาจากแอปพลิเคชันไลน์มีความสามารถหลากหลาย ทั้ง

การสนทนา ส่งข้อความ เสียง ไฟล์งาน อีกทั้งเป็นช่องทางที่นักศึกษาที่มีความคุ้นเคย ใช้งานเป็นประจำอยู่ก่อนแล้ว จึงมีความสะดวกที่จะใช้รับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ทันที โดยไม่ต้องเรียนรู้การใช้งานเพิ่มเติม สอดคล้องกับศุภศิศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์ กล่าวว่า โลกเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถสื่อสารได้ 2 ทาง ที่ผู้ส่งสารและรับสารสามารถส่งข้อความ รูปภาพ ไฟล์ข้อมูล และเอกสารหลากหลายรูปแบบทั้ง .pdf .ppt .doc .jpeg เป็นต้น สามารถส่งคลิปลิงก์ คลิปเสียง สติกเกอร์ที่ช่วยเพิ่มการสนทนาให้ชัดเจนขึ้น สามารถสนทนาผ่านไลน์เหมือนการพูดคุยโดยไม่เสียค่าบริการเพิ่มเติม ทำให้ลดช่องว่างของการสื่อสารถึงแม้ว่าจะอยู่ห่างไกลกัน ผู้ส่งสารและรับสารสามารถแสดงปฏิกริยาตอบกลับโดยตรงต่อกันได้ทันที ทำให้รับรู้ผลของการสื่อสารได้ทันที ด้วยลักษณะที่โดดเด่นของไลน์ดังกล่าว ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ใช้งานจำนวนมาก (ศุภศิศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์, 2556) สอดคล้องกับการศึกษาของมนธิชา ทองหัตถา พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โลกเป็นแอปพลิเคชันที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.23 (มนธิชา ทองหัตถา, 2564) และจากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า สถานที่ที่นักศึกษาสะดวกในการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ ที่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 70.4 สอดคล้องกับการศึกษาของแก้วใจ มาลีสัย และคณะ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนออนไลน์ที่บ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 76.19 (แก้วใจ มาลีสัย และคณะ, 2564)

จากผลการศึกษา พบว่า สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีควมจำเป็นเมื่อต้องเรียนแบบออนไลน์ คือ มีไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อประกอบการเรียนที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ศึกษาในระหว่างเรียนและทบทวนหลังเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น สอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ โปตาพล กล่าวว่า สื่อทุกประเภทที่นำเสนอในการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้น จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ ง่ายมากขึ้น รวมทั้งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์ที่มีลิงก์ต่อไป ยังเป็นแหล่งความรู้เพิ่มเติมที่ทำให้ขอบเขตการเรียนรู้กว้างออกไป และเรียนอย่างรู้สึกมากขึ้น (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2563) และสิ่งที่นักศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นเมื่อต้องเรียนแบบออนไลน์ รองลงมา คือ มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียรและมีฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งของไทยและต่างประเทศให้สืบค้น ตามลำดับนั้น สอดคล้องกับพวงเพชร นรทิตาน และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์โรคอุบัติใหม่ ความเร็วของอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนและการสืบค้นข้อมูลประกอบการเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่

หนังสือ ตำรา ฐานข้อมูล E - book E - Journal เป็นอีกสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ ด้วยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบการเรียน (พวงเพชร นรทีทาน และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี, 2564)

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาถึงข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดี คือ ป้องกันการแพร่ระบาดและลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคทางเดินหายใจ ที่หลังติดเชื้ออาจไม่มีการจนถึงมีอาการรุนแรงเป็นปอดอักเสบและเสียชีวิตได้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2563) ซึ่งปัจจุบันยังไม่มียาที่ให้ผลในการรักษาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะ (คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2563) รวมทั้งมีการระบาดที่ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา ดังนั้นการรับมือกับการระบาดของโรคอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดรูปแบบการเรียนออนไลน์ จึงมีข้อดีและมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพผู้เรียน ผู้สอน และบุคลากร (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563) และนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือ สามารถบันทึกวิดีโอการสอนไว้เพื่อทบทวนได้ สอดคล้องกับวิทยา วาโย และคณะ ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรมการประชุมออนไลน์ เช่น โปรแกรมซูม โปรแกรมกูเกิ้ล มีด เป็นโปรแกรมการประชุมวิดีโอทางไกลที่สามารถบันทึกไฟล์ภายหลังการสอนเพื่อให้สามารถเรียนย้อนหลังได้เมื่อต้องการ (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) รวมทั้งนักศึกษายังเห็นว่า การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดีที่สามารถเรียนได้ทุกที่ สอดคล้องกับเจริญ ภูวจิตร กล่าวว่า ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดการแพร่หลายของแนวทางจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขึ้นอย่างมากมาย อำนวยความสะดวกการสอนให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งนับเป็นลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ทางออนไลน์ คือ ผู้เรียนจะเรียนอยู่ที่ใดก็ได้ สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เกิดขึ้น (เจริญ ภูวจิตร, 2564) และสอดคล้องกับการศึกษาของแก้วใจ มาลีสัย และคณะ พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่าการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะมีความสะดวกสบาย สามารถเรียนได้ทุกสถานที่ และปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (แก้วใจ มาลีสัย และคณะ, 2564)

ส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนกับอาจารย์และเพื่อนเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาที่สงสัย ทำงานกลุ่มร่วมกันลำบาก สอดคล้องกับ สิริพร อินทสนธิ์ พบว่า ปัญหาหนึ่งที่เกิดในการเรียนการสอน

ออนไลน์ คือ การมีปฏิสัมพันธ์ในเนื้อหาบทเรียนระหว่างผู้เรียนและผู้สอนลดน้อยลงไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนของผู้เรียนได้ (สิริพร อินทสนธิ์, 2563) และในช่วงที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์นั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ต่างเดินทางกลับไปเรียนออนไลน์ที่บ้าน ประกอบกับการมีมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีโอกาสพบกันยากขึ้น การทำงานกลุ่มร่วมกันจึงเป็นไปด้วยความลำบาก ส่วนปัญหารองลงมา คือ เครื่องมือสื่อสารของนักศึกษาไม่พร้อม สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ทำให้เรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ และสภาพแวดล้อมที่รบกวนสมาธิระหว่างเรียนนั้น อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีความพร้อมในการเตรียมเครื่องมือสื่อสารเพื่อใช้เรียนออนไลน์ และสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ต่างกัน สอดคล้องกับธรรมรัตน์ แซ่ตัน กล่าวว่า ในการเรียนออนไลน์จำเป็นต้องมีความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสมาร์ตโฟน รวมถึงสิ่งสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กล้อง ไมค์โครโฟน หูฟัง สัญญาณอินเทอร์เน็ต ล้วนแล้วแต่มีต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ซึ่งขึ้นกับฐานะทางการเงินของผู้เรียนและผู้ปกครองที่จะจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนในการเรียนออนไลน์เหล่านี้ (ธรรมรัตน์ แซ่ตัน, 2564) สอดคล้องกับ ณิชกานต์ แก้วจันทร์ และธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์มีผลเสียในด้านอินเทอร์เน็ต หากขณะนั้นสัญญาณอินเทอร์เน็ตเกิดขัดข้อง ก็จะทำให้การสื่อสารมีความผิดพลาดหรือเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาส่วนนั้น (ณิชกานต์ แก้วจันทร์ และธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ, 2564) สอดคล้องกับการศึกษาความคิดเห็นและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ของพิชญ์สินี เสถียรธราดล และคณะ พบว่า ผู้เรียนได้รับผลกระทบจากการเรียนออนไลน์ในช่วงวิกฤติจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ทั้งด้านฐานะการเงินที่ไม่เอื้ออำนวยในเรื่องของการจัดซื้ออุปกรณ์ รวมถึงได้รับผลกระทบทางด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่สามารถเข้าใจในบทเรียนได้เทียบเท่ากับการเรียนในห้องเรียนปกติ (พิชญ์สินี เสถียรธราดล และคณะ, 2564) สอดคล้องกับการศึกษาของ มณิชา ทองหัตถา พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ คือ ปัญหาที่ผู้เรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะเรียนอยู่บ้าน ไม่สามารถจัดการเวลาระหว่างการเรียนและภาระงานในครอบครัวได้ (มณิชา ทองหัตถา, 2564) และการศึกษาของ สุขนิษฐ์ สังขสูตร และ จอมเดช ตรีเมฆ พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่าการอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ การไม่มีสมาธิในการเรียน จากการรบกวนของสภาพแวดล้อมรอบข้างขณะเรียน (สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ, 2564)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา สรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า

ช่องทางที่สะดวกในการรับข้อมูลข่าวสารระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือ ทางไลน์ รองลงมา คือ ทางเฟซบุ๊ก อีเมล และยูทูป คลาสรูม ตามลำดับ โดยสถานที่ที่สะดวกในการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ ที่บ้าน รองลงมาคือ เรียนได้ทุกที่ และที่หอพักในวิทยาลัย ตามลำดับ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีค่าจำเป็น คือ ไฟล์เอกสารประกอบการสอนและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่นักศึกษาสามารถดาวน์โหลดมาใช้ประกอบการเรียนได้ รองลงมา คือ มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียร และมีฐานข้อมูลออนไลน์ที่ทั้งของไทยและต่างประเทศให้สืบค้น ตามลำดับ ทั้งนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีข้อดี คือ ป้องกันการแพร่ระบาดและลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับนักศึกษาและบุคลากร รองลงมา คือ สามารถบันทึกวิดีโอการสอนไว้เพื่อทบทวนได้ สามารถเรียนได้ทุกที่ และช่วยให้สำเร็จการศึกษาได้ทันเวลา ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนน้อยลง รองลงมา คือ เครื่องมือสื่อสารที่ไม่พร้อม มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร และสภาพแวดล้อมที่รบกวนสมาธิระหว่างเรียน ตามลำดับ จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย 1.1) เนื่องจากไฟล์เอกสารประกอบการสอนเป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา ดังนั้นผู้สอนควรแชร์ไฟล์เอกสารประกอบการสอนให้กับนักศึกษาไว้ล่วงหน้าก่อนสอน พร้อมกับแชร์ลิงก์ให้นักศึกษาได้เข้าไปดาวน์โหลดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน เพื่อจะได้ใช้ประกอบการเรียนและศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม 1.2) ผู้สอน ผู้เรียน และบรรณารักษ์ ควรมีการร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัย เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นฐานข้อมูลออนไลน์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งแนะนำให้ผู้สอน ผู้เรียน ได้เข้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 1.3) ผู้สอนควรพิจารณาใช้กลยุทธ์การสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ร่วมกับเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อผู้สอนจะได้นำมาปรับใช้เพื่อเป็นการเรียนการสอน ผู้เรียนที่ผู้เรียนได้ทั้งความรู้และมีความสุขในการเรียนออนไลน์ 1.4) พิจารณหาแนวทางในการสนับสนุน ช่วยเหลือให้นักศึกษาได้มีอุปกรณ์ มีอินเทอร์เน็ตไวไฟระหว่างที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยราบรื่น และตอบสนองต่อการเรียนได้ทุกคน 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 2.1) สถาบันการศึกษาต่าง ๆ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปเป็นแนวทางในการวางแผนจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาดังที่กล่าวไว้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 2.2) หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาหาแนวทางที่เป็นไปได้หรือให้การสนับสนุนแก่นักศึกษาให้สามารถเข้าถึงบริการ เพื่อจะได้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไวใช้งานระหว่างการเรียนออนไลน์

อย่างต่อเนื่อง 3) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 3.1) ควรศึกษาถึงประสิทธิผลของรูปแบบการสอนประเภทต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป 3.2) ควรศึกษาถึงวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้วัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรมกับผู้เรียน ส่งผลให้นักศึกษามีความพึงใจต่อการเรียนแบบออนไลน์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2563). คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19. นนทบุรี: คิว แอดเวอร์ไทซิง.
- แก้วใจ มาลีลัย และคณะ. (2564). การประเมินผลการจัดการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ในสถานการณ์การระบาดของ COVID-19. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์, 5(3), 106-118.
- คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2563). คู่มือป้องกันโรคโควิด-19. นครคุนหมิง: หยูนนาน เอ็ดดูเคชั่น.
- จักรกฤษณ์ โพดาพล. (2563). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์: วิธีที่เป็นไปทางการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2564 จาก <http://slc.mbu.ac.th/article/28181>
- เจริญ ภูจิตร. (2564). การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 4 กันยายน 2564 จาก <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>
- ฐาปณีย์ ธรรมเมธา. (2557). อีเลิร์นนิ่ง: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ e-Learning: from theory to practice. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ณิกานต์ แก้วจันทร์ และธนินท์รัฐ รัตนพงศ์ปัญญา. (2564). ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน และความคาดหวังประสิทธิผลการศึกษาในระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ในทรรศนะของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 9. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ทองคำดี แสงสว่างวัฒนะ และคณะ. (2563). "New Normal" วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวของคนไทยหลังโควิด-19 : การงาน การเรียน และธุรกิจ. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4(3), 372-386.

- ธรรมรัตน์ แซ่ตัน. (2564). ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดไวรัส COVID-19 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา, 3(1), 24-37.
- พลฤติกานต์ นิยมรัตน์. (2564). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19. วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช, 11(2), 1-16.
- พวงเพชร นรทิตาน และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2564). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์โรคอุบัติใหม่. วารสารวิชาการรัตนบุศย์, 3(2), 84-91.
- พิชญ์สินี เสถียรธราดล และคณะ. (2564). ผลกระทบของการเรียนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: กรณีศึกษานิสิตหลักสูตรการศึกษาด้านจิตและศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยพะเยา. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ, 6(3), 423-439.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพั้ง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารลวศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 5(1), 44-51.
- ยง ภู่วรรณ. (2563). ผลกระทบจากโควิด 19 ระบาด. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2564 จาก <https://learningcovid.ku.ac.th/course/?c=7&l=4>
- วิทยา วาโย และคณะ. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 14(34), 285-298.
- ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2556). โฉมรูปแบบการสื่อสารบนความสร้างสรรค์ของสมาร์ทโฟน: ข้อดีและข้อจำกัดของแอปพลิเคชัน. วารสารนักบริหาร, 33(4), 42-54.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). สู้ ! โควิด-19 ไปด้วยกัน คู่มือดูแลตัวเองสำหรับประชาชน. นนทบุรี: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สิริพร อินทสนธิ์. (2563). โควิด - 19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษารายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 22(2), 203-213.
- สุขนิษฐ์ สังขสูตร และจอมเดช ตรีเมฆ. (2564). การศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ของมหาวิทยาลัยรังสิต. ใน เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติประจำปี 2564 . มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. วารสารการวัดผลการศึกษา, 17(1), 17-29.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed). New York: Harper & Row.